

УДК 007 : 821. 161. – 055.2 Українка

ЖІНОЧІ ПОСТАТИ У ПИСЬМЕННОЦЬКІЙ ПУБЛІЦИСТИЦІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

СЕМЕНКО Світлана,

канд. філол. наук, проф.,

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка, вул. Остроградського, 2, м. Полтава, 36000, Україна, e-mail: svitlanasem@ukr.net

Метою пропонованої наукової розвідки є висвітлення оригінальних шляхів презентації жіночих образів у письменницькій публіцистиці Лесі Українки. Для реалізації поставлених завдань автором статті використано такі методи: системного аналізу, проблемно-тематичний, порівняльний, жанрово-стилістичний, аналітичний, що сприяли з'ясуванню специфічних рис ідіостилю публіцистики. Акцентується увага на особливості презентації Лесею Українкою образу жінки-літератора (Ольга Кобилянська, Ада Негрі), так і жіночих образів у європейській літературі кінця XIX – початку XX ст.

У науковій студії зазначено: створюючи образ жінки-літератора, публіцистка виокремлює органічне поєднання в їх творчості спільних загальноєвропейських і власне національних літературних тенденцій і традицій. Виокремлюються такі самобутні атрибути письменницької публіцистики Лесі Українки: вміння максимально точно охарактеризувати твори феміністичної тематики, виявити найтонші грані таланту жінки-літератора. Публіцистика Лесі Українки є важливим джерелом для переосмислення публіцистичної спадщини членів відомого українського роду, а її публікації, присвячені гендерним аспектам, не втратили своєї актуальності для сьогоденних творців публіцистичного дискурсу.

Ключові слова: *Леся Українка, письменницька публіцистика, образ жінки-літератора, фемінізм у літературі.*

Вступ. Сьогодні, коли формується нова цілісна концепція розвитку української публіцистики, переосмислюється її історичний досвід, звернення до спадщини Лесі Українки у контексті розвитку сучасних гендерних студій становить безперечний науковий інтерес. Адже, як слушно зауважила В. Гошовська: «Кожне явище в історії людської думки має свої джерела, ті першопочатки, які склали основу, сформували ґрунт, на якому це явище виникло і розвинулося. Часто без з'ясування цих джерел і першопочатків неможливо повно і детально усвідомити й осмислити сутність самого явища. Особливо характерним є це для тих феноменів, які стосуються сфер людської свідомості...» [1, с. 177–178]. У публіцистиці Лесі Українки можемо виокремити актуальні за своїм звучанням публікації, в яких майстерно створено образи жінок-письменниць та проаналізовано твори феміністичної тематики світової літератури зламу століть.

Взруючи на наукове лесезнавство минулого й сучасного, яке зокрема містить і гендерні аспекти вивчення творчості Лесі Українки («Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму» В. Агеєвої, «Вілим по білому: жінки в громадському житті України, 1884–1939» М. Богачевської-Хом'як, «Леся Українка: християнство – екзистенціалізм – фемінізм» Т. Гундорової та ін.), зазначимо, що більшість розвідок присвячено власне громадській діяльності й художній практиці, і менше письменницькій публіцистиці. У цьому аспекті *актуальність* пропонованої наукової студії обумовлена потребою з'ясувати вияв феміністичної теорії у публіцистичних виступах Лесі Українки.

Метою наукової розвідки є висвітлення оригінальних шляхів презентації жіночих образів у письменницькій публіцистиці Лесі Українки. Мета статті зумовлює розв'язання низки завдань: з'ясувати основні гендерні вектори у письменницькій публіцистиці Лесі Українки; охарактеризувати специфічні шляхи презентації жі-

ночих образів у публіцистичних виступах представниці шляхетного роду Драгоманових-Косачів; окреслити особливості новаторства Лесі Українки у створенні образу жінки-літератора у письменницькій публіцистиці.

Методи дослідження. Для реалізації поставлених завдань автором статті використані такі методи: проблемно-тематичний для визначення та дослідження жіночих образів у письменницькій публіцистиці Лесі Українки; жанрово-стилістичний й аналітичний – для характеристики та з'ясування специфічних рис ідіостилу публіцистики.

Результати й обговорення. Феміністична тематика, притаманна як літературній, так і публіцистичній практиці жіночому флангові роду Драгоманових-Косачів, найпотужніше представлена у письменницькій публіцистиці Лесі Українки, зокрема у груповому портретному нарисі «Писателі-русини на Буковині», «Новые перспективы и старые тени («Новая женщина» западноевропейской беллетристики)», «Два направления в новейшей итальянской литературе».

Так, у портретному нарисі-огляді «Писателі-русини на Буковині» публіцистика на літературних овидах Буковини заслужено виділяє Ольгу Кобилянську, яка дебютувала в літературі творами, написаними німецькою мовою. Створюючи портрет своєї літературної посестри, одним із визначальних факторів формування її як письменниці називає позитивний вплив європейської культури: «Німці показали О. Кобилянській і шлях до літератури і додали їй сили побороти перші перешкоди, а від своїх земляків вона мала спочатку більше прикостей, ніж моральної помочі, і, либонь, не раз спадало їй на думку покинути назавжди українське письменство та й піти знову до своєї привітної, немов рідної «німеччини»; однак добре, що вона цього не вчинила, бо в німецькому письменстві вона лише гість, хоч і милий, а в українському вона дома і може розмаїтіше виявити свій талант» [5, с. 277].

При цьому публіцистка наголошує, її високохудожній стиль, рівний кращим європейським митцям, зберігає виразну національну специфіку. Даючи високу й рівночасно неупереджену оцінку прозі Ольги Кобилянської, Леся Українка відзначає кожний з переломних етапів у її світоглядному та творчому становленні: від захоплення феміністичними ідеями до власного осмислення передових філософських ідей Заходу, що розвинули у неї «далеко більшу відвагу думки і фантазії, ніж ми звикли стрівати у більшості австро-руських письменців». Авторка нарису перекоонує, що протест творчої індивідуальності жінки-письменниці проти буденності й поривання у нові творчі висоти є природним для літературного життя усіх європейських країн, тому цілком закономірно, що «такий момент [...] тепер вповні настав для української літератури, щонайменше для тієї, що розвивається в австрійських обставинах. Подібний літературно-громадський рух викликав свого часу в інших народів надзвичайний розцвіт артистичної творчості, маємо певну надію, що цей настрій не мине даремне і для нашої літератури» [5, с. 278]. Неважко у нарисі помітити вплив проокцидентальних симпатій Лесі Українки, як і легко простежити її духовну солідарність із модерністичними пошуками О. Кобилянської, що віддзеркалювали кращі європейські культурні тенденції.

Авторка портретного нарису вважає, що для творчої біографії Ольги Кобилянської «принцип жіночої самостійності здався ясным і без довгих теоретичних доказів». Леся Українка проводить чіткі паралелі між захопленням жіночим рухом молоді письменниці та її творами «Людина» й «Царівна», що яскраво репрезентували феміністичні ідеї. Аналізуючи феміністичну тему у творчості О. Кобилянської, авторка портретного нарису-огляду констатує, що найбільш художньо досконалим у цьому сегменті художньої творчості буковинської письменниці є тип жінки-інтелегентки, яка «бореться за свою індивідуальність проти нівеляційного, загнітливого впливу австрійської буржуазії, затопленої в безнадійному філістерстві».

Постать жінки-літератора репрезентована й у статті «Два направления в новейшей итальянской литературе», в якій толерантно й неупереджено виписано еволюцію формування творчого кредо італійської поетеси Ади Негрі. Варто відзначити, що, створюючи образ Ади Негрі, Леся Українка відшукала певні точки біографічної спорідненості з її власним життєписом, зокрема великим впливом матері на формування сили духу й темпераменту: «Она признает, что всецело обязана матери силой и энергией своего характера и выдержкой в борьбе с враждебными обстоятельствами, которые окружали ее юность» [3, с. 27].

І в той же час публіцистка наголошує, що на відміну від багатьох європейських митців і неї самої Ада Негрі не визнавала роль історичної й культурної традиції, вважаючи себе речницею сучасного й майбутнього життя Італії. Потужною складовою стильової манери Ади Негрі названо в публікації силу й енергію її характеру: «Все ее стихотворения, за очень немногими исключениями, дышат этой силой и несокрушимой энергией, этой уверенностью, основанной на суровом опыте. Настроение всегда серьезное, часто даже строгое. Ада Негри – чисто лирический талант, ей не свойствен объективный, так называемый эпический тон. Все картины, какие она изображает, освещены чувством, большей частью простым, несложным, но всегда сильным, страстным. Она не гоняется за новыми ощущениями, каждому налетевшему чувству она отдается со страстью, беззаветно» [3, с. 34–35].

Опозиційні суспільні настрої Ади Негрі, за спостереженням авторки публікації, викликані важкими умовами життя поетеси, безпосереднім почуттям, а не усвідомленою політичною доктриною. Аналогічно, соціальне походження італійської поетеси, як слушно відзначено в статті, вплинуло й на образну систему її лірики, де головним героєм переважно був близький їй за світовідчуженням виходець із середовища робітничого та сільського пролетаріату, позаяк світ аристократії був для неї чужим і незрозумілим. Леся Українка робить наголос на тому, що Ада Негрі взяла на себе місію поета-захисника інтересів людей свого соціального стану «вначале инстинктивно, потом вполне сознательно», але згодом у її ліриці з'являються думки «об ответственности отдельной личности за массовые бедствия и несправедливость».

Публіцистка скрупульозно вияснює природу поетичного месіанізму Ади Негрі, її дещо утопічні погляди на шляхи встановлення справжньої демократії в Італії: «Ада Негри не представляет себе будущей демократии в виде какой-то дикой орды, «разрушающей творения искусства», – едва ли есть на свете поэт, который согласился бы служить разрушителям красоты, – она представляет себе будущее в виде царства свободной поэзии и свободного труда, обширного царства, где «весь мир – отечество» [3, с. 58]. Зазначимо, що окремі характеристики постаті італійської поетеси збігаються з відчуттями самої Лесі Українки: високий рівень самокритичності й вимогливості до своєї творчості, відчуття духовної самотності, болісне переживання за національні й соціальні проблеми свого народу.

Серйозний аналіз феміністичної тематики у європейській літературі зламу століть, представлений у літературно-критичному огляді Лесі Українки «Новые перспективы и старые тени («Новая женщина» западноевропейской беллетристики)», надрукованому на сторінках журналу «Жизнь» (1900 р.). Поруч із майстерним фаховим літературознавчим аналізом основних творів феміністичної тематики в західноєвропейському письменстві у публікації порушуються актуальні соціальні проблеми, пов'язані із жіночим питанням на зламі століть. На початку огляду Леся Українка зауважує, що увага до жіночого питання не нова у культурному світі Європи, вона час від часу спалахувала, то в одній, то в іншій західноєвропейській літературі, а наприкінці XIX ст.: «Темы, некогда модные в той же Франции, потом вышедшие там из моды и продолжавшие жить и развиваться в иных литературах, обошли весь культурный мир, снова возвратились во Францию, вместе с модами платьев шестидесятых годов, и теперь считаются там последним словом новизны» [4, с. 76].

Залучаючи значний літературно-художній та літературознавчий контекст, Леся Українка скрупульозно простежила еволюцію жіночої теми у західноєвропейській літературі, а завдяки тонкому естетичному смакові й письменницькому талантові зуміла віднайти найдрібніші деталі під час дослідження знакових явищ у творах аналізованого тематичного сегмента, адже, як слушно відзначає один із відомих лесезнавців: «Критика нашої поетки, драматурга й літературознавця, характерна своїми аліквотами, неортодоксальною, оригінальною думкою та, водночас, незалежністю її осуду, що межує з безкомпромісовістю» [2, с. 256].

Енциклопедичні знання історії світової літератури та уважне вивчення зарубіжного літературознавчого дискурсу дали змогу авторці огляду вибудувати парадигму національних моделей зображення образу жінки у західноєвропейських літературах. Так, у літературознавчо-публіцистичній студії детально охарактеризовано еволюцію образу жінки у французькій літературі, починаючи від творчості Мольєра, який поставив на один щабель «ученую женщину» і «смешную жеманницу» і став родоначальником сурогатного прийому зображення образу жінки у французькому письменстві; далі до змалювання ідеалу жінки чи «совершенно безличной», чи «добродетельно-пассивной» у творчості Стендаля, Руссо й Вольтера, або ж сатиричного образу дівчини «на вид «с овечьими привычками», а на деле искусной притворщицы».

Лесі Українці не прийнятна така літературна традиція, що з Франції швидко поширилася на німецьку, англійську й російську літературу, тому вона категорично виступає супроти таких естетичних й світоглядних канонів у створенні художнього образу жінки: «Закон и традиция создали им обеим такую узкую рамку жизни, в которой почти невозможно проявить себя сколько-нибудь независимой и оригинальной натуре, – такая натура должна поэтому искать себе выхода вне установленного порядка. При этом положении является широкое поле для смешения понятий: то всякая независимая и оригинальная женщина подозревается в «непорядочности», то всякая просто беспорядочная женщина окружается ореолом оригинальности» [4, с. 78].

Зосереджуючи увагу на проблемі складного процесу ламання усталених культурних стереотипів, зокрема наводиться факт: свого часу в літературних колах Франції значно пізніше з'явилося розуміння образу «высшей женщине» и ее психологии», ніж у реальному житті. Жорж Санд, Рашель, Малібран, де Сталь своїм талантом довели високий інтелектуальний рівень французької жінки. Поза пильним поглядом публіцистки не зостаються й прагнення митців-романтиків та Бальзака визнати за жінкою право на «вільне кохання» та мужні заклики Дюма-сина узаконити політичні права жінки та право займатися наукою.

Публіцистка таврує утиски жіночих прав на рівноправну участь у житті суспільства та безперешкодно можливість реалізувати свій інтелектуальний потенціал у ХІХ ст., артикулюючи до публіки: «Итак, чтобы получить право на свободу и уважение, женщине нужен был особенный ценз – талант. Для массы, лишенной этого ценза, оставалось бесправие, юридическое и нравственное. И это не только теоретически. Фактически только талантливая женщина могла быть независима, так как только сцена, эстрада или литература давали профессию, при которой заработок женщины равнялся заработку собратьев-мужчин. Все другие формы труда не удовлетворяли этому условию» [4, с. 80]. Така позиція Лесі Українки екстраполювалася не лише на становище жінки-інтелектуалки у Західній Європі, а й на подібну ситуацію щодо «жіночого питання» в Російській імперії першої половини ХІХ ст.

Аналізуючи ідейно-тематичні та образно-стильові трансформації літературних творів на тему емансипації жінки в 70–90-х рр. ХІХ ст., публіцистка відзначає, що в цьому напрямі відбувся помітний прогрес у літературах багатьох країн, зокрема

в Росії, Англії, Скандинавії. Проводячи міжлітературні паралелі, Леся Українка відзначає, що найбільшого поступу в цьому питанні досягнула Росія (розуміємо, що до цього геополітичного поняття входила й Наддніпрянська Україна), оскільки тут «женский вопрос считается теоретически решенным, да и практически женщина там пользуется гораздо большей материальной и нравственной независимостью, чем в Западной Европе» [4, с. 82]. До провідних митців Західної Європи, у творчості яких постає образ «нової жінки», зараховано англійських письменниць Маргарет Оліфант і Мері Хамфрі Уорд, скандинавських літераторів Генріха Ібсена і Бйорнсона Бйорнстjerne Мартініуса.

Французьке письменство кінця XIX ст., за спостереженням Лесі Українки, незважаючи на страхи вітчизняної критики щодо іноземного літературного нашестя, не зазнало великого впливу інонаціональних літератур, натомість як популярність літератури Франції на європейських культурних теренах була значною. В огляді точно підмічена суперечлива тенденція, притаманна французькому письменству, коли у новітній літературі Франції ключові ідеї щодо образу «нової жінки» залишилися такими самими, як у творах Дюма: «женщине (т. е. «новой женщине»), а далеко не всякой) нужны любовь, уважение, правильная семья или свобода», а в реальному житті французькі жінки кінця XIX ст. досягли значних успіхів у політичній, науковій та мистецькій царинах. Водночас критикується й надмір публіцистичності у творах феміністичної тематики нового покоління французьких літераторів.

Свою позицію Леся Українка докладно ілюструє, покликаючись на белетристику Марселя Прево, який у своїй творчості дещо переосмисливши ідеологічну концепцію «нової жінки» Дюма, вивів свою формулу: «любовь, уважение, покровительство, правильная семья или – монастырский режим» і репрезентував у своїй художній практиці «положительный тип «маленькой белой гусыни», образ «сильной девы». По-видимому, новый «друг женщин» гораздо суровее прежнего...» [4, с. 85]. Подібну художню модель «сильной девы» Марселя Прево спостерегла публіцистка і в романах братів Роні «Непокірна», Маргеріта Поля «Нові жінки». До регресивних явищ у розробленні феміністичної теми французькими митцями Леся Українка відносить цикл оповідань «Сімейні драми» Поля Бурже, в яких засуджуються феміністичні ідеї та обстоюються родинні патріархальні рудименти. Публіцистка, ведучи незримий діалог із Бурже, об'єктивно характеризує феміністичний рух у Франції, наголошуючи на його сильних і слабких сторонах. Зокрема Леся Українка маніфестує, що жінки-феміністки з кола буржуазії обмежуються «паліативной благотворительностью», коли говорять про права жінок-робітниць на достойну оплату праці, на здобуття вищої освіти, рівну з чоловіками участь у політичному житті.

Аналізуючи розвій феміністичної теми у німецькій літературі, авторка огляду виділяє в ній дві полярні точки зору розуміння ролі жінки: з одного боку, характеристика жіноцтва як окремої касты, що здатна продукувати «надлюдей» (Єлена Белау), а, з іншого – абсолютне заперечення вміння жінки до самовдосконалення (Юхан Стріндберг, Анатоль Франс, П'єр Луїс). Публіцистка підкреслює, що власне перша точка зору, що декларує віру у здатність жінки до самовдосконалення, власне й вирізняє німецьку феміністичну прозу з-поміж європейської епіки аналізованого тематичного сегмента. Недоліком образу «нової жінки» в німецькій літературі названо тенденцію трактувати її діяльність у науці й мистецтві як самопожертву, що часто з-під пера не дуже талановитих письменників створює недоречний комічний ефект.

Осібнo вирізняє Леся Українка романи Жюльє Буа «Нові страждання» та Редьярда Кіплінга «Світло погасло», що висвітлювали феміністичну ідеологію неупереджено, зосереджуючи увагу на психологічному аспекті проблеми, зокрема новому відтінку ревнивого ставлення чоловіків, зумовленого активною життєвою позицією «нової жінки». Вітається й факт відсутності в обох творах схематичного вирішення

актуального питання, високий рівень художньої психологізації у створенні образу «нової жінки».

Та все ж для авторки огляду ближчою за духом і художньою довершеністю є скандинавська література феміністичної тематики («Констанца Рінг» Амалії Скрам, «Нора» Генріха Ібсена, «Повз прірву» Магдалени Торесен), з її «фанатической убежденностью в непреложности и спасительности своих идей, на какую способны скандинавские писатели, которым совершенно не знаком страх показаться смешными (l'horreur du ridicule), так часто парализующий энергию французов» [4, с. 85].

Бездоганне й доречне використання компаративної методології та глибинне розуміння ідеології феміністичного руху в Європі дали змогу публіцистці чітко визначити вплив суспільних процесів рухів на художній феміністичний дискурс: «Если сравнить литературу о «новой женщине» в Англии, Норвегии, Германии и Франции, то сразу бросается в глаза, как различны оказываются результаты «борьбы за освобождение», насколько они отражаются в беллетристике. В Англии и Норвегии новая женщина является в большинстве случаев торжествующей победительницей, в Германии или побежденной, или заплатившей слишком дорого за свою победу, во Франции же она занимает в конце концов фальшивое положение полуосвобожденной, что-то вроде положения временно обязанных крепостных, – один шаг назад, и она сравнится с «новой женщиной» итальянской литературы, где признается за интеллигентной женщиной право только на три профессии: педагогическую, артистическую и – на худой конец – литературную, да и то под условием непричастности к феминизму» [4, с. 95].

І хоча в статті прямо не згадується український феміністичний рух, ідеї якого підтримували Леся Українка та більшість жінок роду Драгоманових-Косачів, неважко прочитати між рядками, що публіцистка прагнула, щоб у рідному їй письменстві з'являлися художньо довершені твори феміністичної тематики, які б допомагали українським жінкам досягати нових висот у всіх сферах.

Висновки та перспективи. Таким чином, створюючи образ жінки-літератора, на Леся Українка виокремлює ті грані таланту, що зближують її творчість із загальноєвропейським літературним процесом, і ті, що віддзеркалюють національну самобутність. У своїй письменницькій публіцистиці вона вибудувала оригінальні національні моделі зображення образу жінки у західноєвропейських літературах, виокремивши мистецькі знахідки кожного письменства, що допомагали творити галерею світових образів жінок-емансипаток. Публіцистка проводить цікаві паралелі між впливом феміністичних ідей на суспільно-політичні та культурні процеси у Західній Європі й Російській імперії кінця XIX – початку XX ст., знаходить спільне та відмінне у змалюванні образу жінки-інтелігентки в західноєвропейській й українській літературах. Переконані, що уважне перепрочитання письменницької публіцистики Лесі Українки стане у нагоді сучасним творцям гендерної політики в Україні.

1. *Гошовська В. А.* Становлення української соціал-демократичної думки кінця XIX – початку XX століття (проблема світогляду, національних особливостей, теоретичного осмислення на сторінках преси) / В. А. Гошовська. – Харків : Основа, 1997. – 442 с.

2. *Кухар Р. В.* До джерел драматургії Лесі Українки / Р. В. Кухар. – Ніжин, 2000. – 268 с.

3. *Українка Леся.* Два напрямлення в новітній італійській літературі // Леся Українка. Зібрання творів у 12 т. – Т. 8. – К. : Наук. думка, 1977. – С. 26–61.

4. *Українка Леся.* Новые перспективы и старые тени («Новая женщина» западноевропейской беллетристики) // Леся Українка. Зібрання творів у 12 т. – Т. 8. – К. : Наук. думка, 1977. – С. 76–100.

5. *Українка Леся.* Писателі-русини на Буковині // Леся Українка. Зібрання творів у 12 т. – Т. 8. – К. : Наук. думка, 1977. – С. 270–281.

UDC 007 : 821. 161. – 055.2 Українка

The female figures in publicism of Lesia Ukrayinka

Semenko Svitlana, PhD (Philology), Professor,

Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, 2, Ostrohradskogo St., Poltava, 36000, Ukraine, e-mail: svitlanasem@ukr.net

The purpose of the proposed article is to highlight the original ways of presenting women's images in journalism of Lesia Ukrayinka. The following methods, such as: system analysis, problem-thematic, comparative, genre and stylistic, analytical methods, which contributed to clarify the specific features of individual style of the publicism were used for the realization of the main tasks.

The article focuses on the features of the presentation by Lesia Ukrayinka the image of the authoress (Olha Kobyljanska, Ada Negri) and female characters in the European literature of the late 19th – early 20th centuries, represented on the pages of the Ukrainian and foreign periodicals (particularly «Writers-Rusyns in Bukovina», «New prospects and old shadows («new woman» of the Western European fiction)», «Two directions in the newest Italian literature»).

It is stated that to create an image of the authoress the journalist distinguishes an organic combination of the Western European and their own national trends and traditions in their creativity. The paper examines the unique attribute of the journalism of Lesia Ukrayinka as the ability to accurately describe the works of feminist topics, detect subtle facets of the talent of the authoress.

The author of the article states that the publicism of Lesia Ukrayinka is an important source for rethinking a publicistic heritage of the members of the well-known Ukrainian family, and her publications on gender aspects are still relevant for today's creators of the journalistic discourse.

Key words: Lesia Ukrayinka, journalism, image of the authoress, feminism in literature.

Женские образы в писательской публицистике Леси Украинки

Семенко Светлана

Цель представленной статьи – освещение оригинальных путей презентации женских образов в писательской публицистике Леси Украинки. Для реализации поставленных задач автором статьи были использованы следующие методы: системного анализа, проблемно-тематического, сравнительный, жанрово-стилистический, аналитический, способствующие выяснению специфических черт идиостиля публицистики. Акцентируется внимание на особенностях презентации Лесей Украинкой как образа женщины-литератора (Ольга Кобылянская, Ада Негри), так и женских образов в европейской литературе конца XIX – начала XX в.

При создании образа женщины-литератора публицистка выделяет органическое сочетание в их творчестве общеевропейских и истинно национальных литературных тенденций и традиций.

В статье подчеркивается такой самобытный атрибут публицистики Леси Украинки, как умение максимально точно давать характеристику произведениям феминистической тематики, находить тончайшие грани таланта женщины-литератора. Писательская публицистика Леси Украинки является важным источником для переосмысления публицистического наследия членов известного украинского рода, а её публикации, посвященные гендерным аспектам, не утратили своей актуальности для современных создателей публицистического дискурса.

Ключевые слова: Леся Украинка, писательская публицистика, образ женщины-литератора, феминизм в литературе.

1. Hoshovska V. A. Formation of social democratic thought in the late 19th – early 20th centuries: the problem of ideology, national features, theoretical understanding in the press / V. A. Hoshovska. – Kharkiv, 1997. – 442 p.

2. Kukhar R. V. The sources of Lesia Ukrainka's drama / R. V. Kukhar. – Nizhyn, 2000. – 268 p.

3. *Ukrainka Lesia*. Two directions in the newest Italian literature: collected works: in 12 t. / Lesia Ukrainka. – Kyiv, 1977. – Т. 8 – 26–61 p.

4. *Ukrayinka Lesia*. New prospects and old shadows («new woman» of the Western European fiction) / Lesia Ukrayinka // Ibid. – 76–100 p.

5. *Ukrayinka Lesia*. Writers-Rusyns in Bukovina / Lesia Ukrayinka // Ibid. – 270–281 p.

Стаття надійшла до редакції 29.04.2016